

FOGLALAT. Magyarország (kinevezések és előléptetések; m. n. Akadémia; magyar játékszin; új ut a' beszédkéi hegyeken; felső-magyarországi statisztikai adatok; nevezetes könyv; különféle: Boskovich János; Bécsbe angol lovak érkeznek, rékasi templom-rablás, Woelfel gyümölcsfa-iskolája, gőzhajózás Cattaróba 's Anconába; 's a' t.) Amerika (Francia dictator csakugyan meghalt; 's a' t.) Portugália (a' guerrillák szaporodnak; kicsapongások; az ujonnan született kir. hg megkereszteltetése; 's a' t.) Spanyolország (a' trónkövetelő közboesánati rendelete; a' ministerség a' visszatörölő juntákat fölcsalja 's az elfogott carlosiakat szabadon bocsátja; Cabrera 's Van Halen fenyegetőzése; 's a' t.) Anglia (udvari hírek; orangista gyűlés; leamingtoni lakoma; éjjel radical ülések; gyilkos merény a' normandiai hg ellen; 's a' t.) Franciaország (Napoleon család követelése; Abdelkader nem halt meg; 's a' t.) Németország. Belgium. Lengyel- Törökország. Gabonaár. —

Magyarország.

Ócs. 's ap. kir. főlsége Szalay Imre veszprémi kanonokot béla-kuti apáttá; Kéry János szente veszprémi kanonokot lucenziai b. sz. Mária apátjává; Maléter Mátyás olasz lelkészt címzetes préposttá; Faceca József pozsonyi főpostahivatali másod postastisztet elsővé 's helyébe Veber Károly kassai főpostahivatali kezelőtisztet nevezni méltóztatott.

A' m. tud. társaság, nov. 12kén tartott kisgyűlésében, több belső dolgaival foglalkodott. E' mellett I. Egy történelmi dolgozatnak bíráló rendeltetett. II. Hoblik Márton I. tagtól a' verőze-megyei paraszt lakodalmi szokások leírása — és Szilasy János r. tag ajánlatára Horváth Zsigmond I. t. értekezése a' Tudománytárba fölvetetett. III. Plutarch paralleláinak első kötete, fordítva Székács József I. t. és Taubner Károly által, Guzmics Izidor t. és Kis János r. tagok előadására a' társaság által megindítandó Hellen classicusok gyűjteményébe fölvetetni ajánlatott a' nagy gyűlésnek. IV. A' könyvtár következő munkákkal szaporodott: 1) A' berlini kir. academia részéről: Abhandlungen der Academie Jahrgang 1836, és: Monatsbericht derselben Juny 37 — July 38.; 2) Az amerikai philosophiai társaság részéről: A' Dissertation on the nature and Character of the Chinese System of Writing by Peter du Ponceau. 3) A' m. elnök részéről: Herings Sketches on the Danube in Hungary and Transylvania. 4) Katona Elektől: A' kereskedés tanító-könyve. 5) Tarczy Lajos I. tagtól: Természettan, 2dik kötet. 6) Tóth Lőrincz I. tagtól: Olympia, első füzet. 7) A' gazdasági egyesültektől: Gazdasági tudósítások, második év, II. füzet. 8) Taubner Károlytól: Bírálati vizsgálat Hegel bölcselkedése fölött. 9) Dr Hammerschmidt Ferdinándtól: A' vad emberek állatias és testi gyakorlati életéről. 10) Dálnoki Incze Józseftől: Az erdélyi szász nemzetnek törvénykezés-módja. 11) Gottwald J. C.-tól: Ungarische Sprachlehre. Végre V. a' pénzügyintézményt következő hazafiak nevelték: a) Pongrácz Lajos 13 darab rézpénzzel; b) Adamech Sándor 2 db; c) Simon Ferencz 8 db; d) Török Sándor Gallienus császár gúnypénzével (arany, igen ritka). e) Egy névtelen 11 db; f) Tattai János 2 db ezüst pénzzel. — A' nov. 19kén tartott ülésben Tanárky Sándor hadtudományi ujonnan választott r. tag foglalta el székét egy a' hadtudományok hasznait fejtegető értekezés olvasásával. —

Magyar játékszin. Hétlőn f. hó 10kén Laborfalvi Róza jutalmul először adatik „Caligula“ szomorujáték 5 fölvonásban, előjátékkal I fölvonásban. Irta Dumas Sándor, az eredetiből fordította Vajda Péter. Az előjátékban előforduló diszmenet és kar muzsikáját írta Szerdahelyi, a' tánczot szerkeszté 's betanítá Kolosanszky, színházunk tánczmeistere. Pest, dec. 3kán 1838. Komlóssy Ferencz főrendező.

A' pesti magyar színházi igazgatóságához előadás végett beadandó szindarabok, ezentul csupán a' választmányi jegyző által mutatathatnak be a' választmányának; 's a' szindarabok az illetők által elolvasatván: a' rá hozott határozattal együtt szinte a' jegyző által adatik vissza az íróknak, ki, ha műve elfogadtatott, annak adatását, az illető igazgatóságnál, csak az említett végzés előmutatásával szorgalmazhatja. Költ Pesten 1838. novemb. 22kén Balla Endre vál. jegyző.

Statisztikai adatok a' felső magyarországi bányákról. Hiteles adatok szerint a' szomolnoki bányakerületben fekvő rézolvastó hutákban, (ide nem értvén mindazáltal a' f. kincstár hutáit) 1838. január 1től fogva, 1838. június utolsójáig következő mennyiségű rézerezek olvasztattak: A' johannisstollni hutában, Igló város határában, mely egy privat társaság tulajdona, 13459 mázsa, 5 font. A' sz. Miklós hutájában, Szlovenka határában, mely szintugy privatok tulajdona 21707 54 A' Phoenix-hutában, Margittfalva mellett, Sáros vármegyében, mely a' felső-magyarországi bányaezjesület (oberangarische Waldbürgerschaft) tulajdona, 32281 55 A' szent György nevű hutában, Igló határában, mely szintugy a' bányaezjesület tulajdona 12597 22

Mindössze 6 hónap alatt 80045 mázsa 36 font. Mi pedig az ezen érczből lett tiszta réz mennyiségét illeti; ez következőleg áll:

A' Johannisstollni hutában, egyegy mázsa érczből egyre másra, (Durchschnitts) lett 9⁹³/₁₃₅ font réz; a' sz. Miklós hutájában 9³⁰/₁₀₀ font; a' Phoenix-hutában 8¹³⁷/₁₂₂ font; a' szent György n. hutában 7²⁶/₁₂₆ font. E' szerint a' réz egész mennyiségét kerek számmal mintegy 7000 mázsára tehetni félesztendő alatt, ide nem értvén, azon mennyiséget, melyet a' kincstári huták olvasztottak.

Nevezetes kézirat. Tudva van, hogy Lőcse városnak nyilvános épületei, leginkább pedig régi nagy temploma, sok szép emlékekkel, Thurzó és más főnemességű nemzetségek sírköveivel 's a' t. ékeskednek. Mayer István, e' városnak néhai polgára és úti biztosa, 1822. év táján, mind ezek leírását 's rajzolását kimondhatlan szorgalommal, és ritka kalligraphiai esnossággal, ámbár tarka vegyületben, egy 729 negyed rétű lapot magában foglaló könyvben összeszedegette illy cím alatt: „Analecta sacra et profana Urbis Liberae ac Regiae, olim Reipublicae Leutschoviensis, collecta, atque in partes quinque digesta studio et industria Stephani Mayer, civis gremialis, fataeque Urbis viarum Commissarii.“ Találtatik itt az említett emlékek, oltárok, ezimerek, orgonák 's t. effélék nagy pontossággal véghez vitt rajzolatán kívül, sok oklevél 's fölírások másolatai, többnyire fac-similek, oklevelek és régi krónikák vagy kéziratok kivonatai, szöveg minden, mi a' szerző előtt följegyzésre méltónak látszott. A' könyv címe előtt t. t. Horvát István országos könyvtárnok ur illy tartalmu bizonyosságvele áll: „Opus MS. Stephani Mayer civis Leutschoviensis, in quo antiquitates urbis Leutschoviensis collectae, et maxima cum diligentia delineatae sunt, dignum omnino esse, ut ab interitu, qui eidem imminere videtur, salvetur, et Museo Nationali Hungarico e liberalitate concivium inferatur, hisce in fidem subscriptus testor. Pestini die 16. Decembris 1824. Stephanus Horvát m. p. Bibl. Széch. Reg. Custos.

(L. S.) A' könyv most Probstner András örökösének birtokában van, 's így azt többé „ab interitu“, nem félhetni.

KÜLÖNFÉLE: Pozsonyban nov. 16dikán Boskovich János prépost 's kanonok élte 74dik 's papsága 50dik évében elhunyt. Közel rokoni nem levén, vagyonát a' nagy-lévárdi (mint szülőföldbeli) szegényeknek hagyá. — Brünenberg Keresztély Eszterhazy hgségi fő istálló-menes- és posta-igazgató, egyszersmind bel- és külföldön dícséretesen ismert idomár (traineur), ki már 28szor hozott Angliából gyönyörű 's derék angol lovakat, most ismét igen kitűnő telivér ménekkel 's kanczákkal érkezék Bécsbe. E' lovak közül több darab a' hgségi ménesbe jutand Eszterházára. — Rékason, Bánságban, nov. 19 — 20ka között éjjel a' sz. egyházban a' b. szület minden díszsereitől megfoszták, 's ezenkül egy függő ezüst lámpát, az egyházi öltözetekről minden paszomántot, az oltárterítvényeket, sőt még az ur-koporsó-leplet 's harangköteleket is ellopák. A' tettesek eddig még nem jutának kezeibe a' nyomozó igazságnak. Rékas lakosít mélyen megrendíté e' gonosztett. — Woelfel József kőszegi kereskedő, régóta főrekszik már emelni e' tájon a' gyümölcsnemesítést, 's fáradsatlan szorgalma következtében faiskolája e' pillanatban már 277 alma-, 225 körte-, 59 szilva-, 105 cseresznye-, 18 sárga- 's 44 őszibarackfa-fajt számít 's így egyike a' legjelesbeknek a' birodalomban. (G.Bl.) — Mult aug. óta rendszeres gőzhajózásnak őrvend Dalmátország, mit valódi jótétnek tekint az egész tartomány. A' gőzös Triesztből havonként kétszer szállit utasokat 's árukat Cattaróba. A' lakosok közül igen számosan, kik talán soha nem fogták különben elhagyni lakhelyüket, most hajóra szállnak, csupán azért, hogy igen kényelmesen igen kellemes utat tehessenek. Ki egyszer gőzössön utazott, így nyilatkozik egy cattarói levelező, azt többé senki nem látandja közönséges tengeri hajóra lépni, hol napokig kell a' hajóaljban zsugorgani, 's a' nyomoru hajó eleséget nyelni, ha illőn nem látja el magát az ember konyhaszerekkel; ha pedig szelvész támod, tehát kikerülni akarván a' kikötői 's egyéb költségeket, valamely pusztá öblöbe hajtja hajóját a' gazda, hol az utazó még a' legszükségesebbet is nélkülözni kénytelen. Mind ettől gőzössöken nem félhetni, mert ott minden legnagyobb kényelemnek megfelelőleg van elrendezve, az étel pedig olly jó, mint bármely nagyobb városi vendéglőben. A' Gőzhajózás itt még újabb kiterjedést is nyerend. Az ausztriai Lloyd ugyanis Triesztből hetenkint hajót küld Anconába, 's így ezentul Bécsből hat nap alatt Nápolyba juthatni.

(Új ut a' beszédkéi hegyeken.) Most, midőn gőzhajózás és vasutak Európa egész tekintetét megváltoztatták, 's minden új életet kezd nyerni, 's midőn azon legbensőbb részvéten kívül, mely e' nagyszerű 's világtörténelmi vállalatok kifejléséért kíséri, mindenütt hatalmas emelkedik a' jó-nak, szépek 's hasznosnak előmozdítása iránti buzgalom, a' béke áldásának minden illy újabb jelerül nyilvánosan föl kellene szólalni, mi bizonyosan utánzásra fogna mindenkit buzdítani. Egy illy nagyszerű 's legtisztább emberiségből származott műnek méltán nevezhetni egy új műutat a' beszédkéi hegységen. E' hegység folytatása a' kisebb karpatoknak 's Magyarország, Galiczia, Ausztria, Szilézia 's Morvaország közt emelkedik. 1831ben e' hegység oldalán három mérföldnyi hosszú cholera-örvonal állítanak föl hazánk határi felé. A' szekerezések mulhatlanul szükségessé tevék egy legalább valamennyire járható ut készítettését, 's ez okbul a' a' barani erdőt kivágván az ekép nyert fából utat csináltak. Ez által figyelmessé lettek az illető hatóságok az ott építhető ut nem igen nehéz sükeresítése iránt, mi annál őrvendetesb vala, mivel azon ut nagy mértékben könnyíti kereskedési összeköttetését hazánknek Sziléziával, mely tartomány egyik főhelye az annyira fontos gyapjukereskedésnek. 1832ki sept. 19ikén Trencsény megyei küldöttség járult Chotek Ferdinand gr. elhunyt ollmützi hgrsekhez azon kéréssel, hogy a' morvaországi határokig már Trencsény által bevégzett műutat folytatni kegyeskedjék, ki is azonnal czélszerűen intézkedék a' fontos tárgy iránt 's utódja a' szomszéd uradalmak segedelmevel el is végzé. E' hasznos ut alapítójának az idén magyar, diák, német 's cseh föliratu emléket állítanak. —

Igazítás: Mult lapunkban nov. 30kán a' magyarországi Brosche F. kromati-cus-kürti potpourrija, valamint a' Levy prof. után szente kromaticus kürrön általa játszani szándéklott változatok, ámbár a' szinczedulán ígérve voltak, elmaradtak.

Amerika.

(Dr Francia csakugyan meghalt.) Paraguai levelek szerint, melyeket a' marseillei Sémaphore közöl, tanusítják hasonlag dr Francia dictator halálát, ki hosszas betegség után 1837 nov. 7kén költözék más létre. Nicanor Jogres vevé át ideiglen a' kormányt; közhir szerint a' dictator utódja Guarany de Josefot marq. leend. —

Portugália.

(A' guerrillák szaporodnak. Mindenféle kicsapongás 's adómegtagadás. Az ujonnan született hg megkereszteltetése.) Lissabon, nov. 14kén: Az itteni közönséget főleg a' guerrillák rögtöni szaporodása foglalkodtatja, kik a' két déli tartományban az iju Remechido, Rachedo, Cabeita és Joao Bajoa főnökek alatt naprul napra új erősítvényt kapnak. Orgyilkolás 's rablás most napirenden van Portugáliában. Balciza helység több lakosít,

hihetőleg ellenkező politikai véleményökért, a' lázadó csapatok lekonzolálak, mielőtt a' quitoi lelkész alattomban meggyilkolák. Castroban Manuel Marguest, a' fejadószedőt, ölék meg, házából az országpenzét magokkal vivén el. Entradasnál is hasonló iszonyatosságok történtek. Cercal mellett hat nemzetőrt konzolálnak le; Odemira, Borba, Villaviciosa 's több más helyen legborzasztóbb kicsapongásokat vittek véghez. Sadoban a' lázadók száz lovat loptak. A' déli tartományok illy állapotja mellett az éjszakiak sem legjobb reménnyel biztatnak, ugyanis itt az adószedés tömérdek akadályra talál. Az adószedésnek ünnepélyesen ellenállanak, polgári 's katonai hatóságok előbb ugyan erőszakhoz akarának nyulni, de semmi jót nem jöslottak az illy egyenetlen harcából, mellyben hihetőleg ők lettek volna vesztesek. Mi lesz mind ennek vége? ugy látszik e' szegény ország még nem ivá ki fenékig a' keserű poharat. Visszatorlások fogják ezt kísérni; de a' kormány jelenleg igen gyöngé 's nem bír elég csapattal az illyes kicsapongások fékezésére. — Az ujonnan született hget ma delután keresztelék meg ünnepélyesen. A' francia rendkívüli követ képviselé Lajos Fülöpöt, mint keresztatyát; a' hg, portugál szokás szerint, következő, kissé hosszú nevet kapa: d. Louis Felipe, Maria Fernando, Pedro de Alcantara, Antonio, Miguel, Rafael, Gabriel Gonzaga, Xavier Francisco de Assis, Joao, Augusto, Julio, Volfgango de Braganza Bourbon, Sachsen-Coburg-Gotha. — Sylva, d. Pedro alatti minister, gőzösön Londonon keresztül Parisba utazand sürgönnyel. — Huntley J. V. kapitányt ki Lynx britt hajót kormányozza az afrikai partokon, az angol kormánytul titkos küldetésben várják ide a' rabszolgakereskedés tárgyában.

Spanyolország.

(Cortesülések.) Madridi nov. 14ki hír szerint a' trónbeszédre készitendő válasz-föliirat iránt tanácskozó cortes-választmány naponkint tart üléseket, 's a' viták eddig igen élénkek valának. Az ellenzések mindenek előtt egy cikket kíván, mellyben nyilvánítottassék, hogy Franciaország nem teljesít híven a' négyes szövetséget, azután pedig olly kifejezést ohajt, melly örökre 's föltétlenül roszaljon minden egyezkedési gondolatot a' trónkövetelővel. Martinez de la Rosa határozottan pártolá mind a' két kívánatot. Lehet ugyan hogy az ellenzések hajótörést szenvedend a' többség akaratján, de azon esetben majd nyilvános cortesülésben pöndítend meg a' fontos két tárgyat, mi aztán zajos vitákra szolgálend alkalmul. —

(A' ministerség a' visszatorló juntákat fölözlatja; 's az elfogott carlosiakat szabadon bocsátja. Cabrera 's Van Halen fenyegetőzései.) Frias minisiterelnök következő köriratot intéze a' parancsnokló tábornokhoz: „Ó föls. a' kormányzó királyné, egyértelműleg a' minisiteri tanács véleményével, határozni méltóztatott, hogy e' pillanattól minden népjunta, mellynek a' visszatorlási kérdésről vala célja tanácskozni vagy végezni, szünjék meg, illy visszatorlások ezentul, mint tisztán katonai rendszabály, csak a' hadviselő parancsnokló tábornokok hatalomköréhez tartozandván. Madrid, nov. 12kén 1838.“ E' parancs által legalább színleg megmenté ugyan böcsületét a' kormány; de mindenki előre meg van győződve, hogy a' tartományokban nem teljesitendik azt. Madrid fölmentetését az ostromállapot alul minden pillanatban várják, 's így a' minisiterék előleg tettel válaszolandnak az ellenök támasztott vádra az első cortesülésben. Valamennyi a' legközelebbi zavar alkalmakor elfogott 's Carabanchelbe szállított carlospártit rövid kihallgatás után, kezesség állítás mellett, szabadon bocsátatott a' kormány. Narvaez utazása közben mindenütt élénk rokonszenv nyilatkozványit tapasztalja. Santaacruz de Mudelában tiszteleti parancsnokságával kinalák meg őt a' nemzetörök azon zászlóaljnak, melly városuk nevét viseli. Azonkivül minden városi hatóság látogatással tisztelge nála. — Nov. 13kán ismét ministerváltozási hírek keringének a' fővárosban, mellyek szerint Gor hg minisiterelnök fogna lenni, társának eddig Viluma marquist 's Isla Fernandezt említik. Bizonyost mindazáltal eddig nem mondhatni, csak annyi való, hogy a' mostani ministerség kénytelen lelépni, mert legjobb szándéka mellett sem segethet a' haza baján. Esparteronak a' királynéhoz intézett irata a' tartalék sereg ügyében már ki van nyomtatva. Ebben leplezetlenül mutatkozik Espartero lelkülete. Azon rettegés, hogy valamely hírre törekvő vetélytárs túlhaladhatja őt minden névényt feledtet vele, mellyel a' trónnak, kormánynak, az ifjabb tábornokok érdemeinek, polgártársinak 's tulajdon dicsőségének tartozik. Miután saját érdemit illő fényben tünteté ki, Narvaez tábornokot engedetlen tisztnek nevezi, ki a' nyert tiszteletjelekre nem méltó, mivel Castiliába kellett volna nyomulnia 's nem munkátlannul Madrid előtt vernie. — Cabrera, Van Halen 's Borso közt állitá föl sergeit, 's mind a' két alkotmányos tábornok összesereje sem mérközhetik vele. Állomása elfoglalása után levelet intéze Van Halenhez Cabrera, mellyben tudatja vele, miszerint visszatorlásul a' Valenciában meggyilkolt carlosiakért bizonyos számu alkotmányosakat fölkonzoltatni szándékozik, 's hogy a' szerencsétlen Pardinás egyik tábori segédét már agyon is löveté. Ez embertelen nyilatkozatra Van Halen azt válaszolá, mikép a' királyné hatalmában létező 10 ezer foglyot mind egy lábíg halálnak áldozandja, ha Cabrera csakugyan folytatni fogja kegyetlen vérengzésit. A' Forcallban agyonlött 96 christinói altisztért visszatorlásul 28 carlosi altisztet lövetének agyon az alicantei alkotmányos hatóságok. Az egész ország rettegve néz a' jövendő elibe, mert Cabrera vad kegyetlensége mindenre képes. Anglia és Franciaország roszalják e' vérengzést, de megszüntetni még sem akarják. —

(A' trónkövetelő közbozsánati rendelete.) A' baski hivatalos lap nov. 6káról következő közbozsánati rendeletét közli a' trónkövetelőnek: „Hogy azon napot, mellyen az isteni irgalom azon kétszeres örömet ajándékozá nekem, miszerint egy épen annyira szeretett, mint erényei által trónra érdemes nővel összekötött 's drága legidősb fiamat, kit a' zendület atyai karjaim közül kiszakíta 's tölem olly hosszas ideig távol tartott, ismét magam körül láthatom, irgalmi tettel tüntessem ki, 's hogy azok, kik börtönökben tapasztalják tetteik szomorú következményit, azon közönséges

örömben, mellyet illy szerencsés események szülnének, részt vehessenek, minden még el nem itélt fogolynak, ki börtönökben ül, közbozsánatot adok, valamint azoknak is, kik jelen nincsenek, ha e' rendelet kihirdetése után egy hónap alatt bíráik előtt megjelennek. Ki vannak e' közbozsánat alul vétetve: fölségsértők, pénzhamisítók, gyujtogatók, gyilkosok, rablók, 's egyéb az ország törvényei szerint meg nem kegyelmezhető bűnösök. A' beadandó folyamodások a' navarrai vagy baski törvényszék eredeti íromnyival ellátva utasítandók az illető bírákhoz, megvizsgáltatásuk után pedig a' kir. ügyvéd által előmbé fognak terjesztetni. Azcoitia, oct. 30kán 1838. En, a' király.“

Anglia.

(Canadában új zendülés készül kitörni.) „Garrick raknászaddal, így ir legújabb számában a' Sun, oct. 25ikeig terjedő igen fontos híreket kapunk Canadából. Általányosan megújulásától félnek a' zendülésnek a' közlegző télen, 's Durham, mint látszik, ez okbul nem szándékozik előbb meglátogatni Washington, hanem Quebecből egyenesen Londonba fog utazni. Montrealban 's Quebecben hitelesen állitják, miszerint Washingtonban messze elágzott összeesküvésnek jutának nyomába, mellynek célja a' canadai zendülöket a' tél bekövetkezte után emberekkel 's minden szükséges hadiszterrel ellátni; Van Buren, az elnök, bebizonyítandó az éjszakamerikai szabad tartományok baráti vonzalmit Anglia iránt, egész részletes tervét küldé meg az összeesküvésnek Durham grófhhoz, egy-szersmind magányos levélben tudára adván, mikép az egyesült tartományok kormánya minden alkotmányszerű hatalmát arra fordítandja, hogy polgárit népjog-sértéstül visszataróztathassa; de azért mégis kénytelen figyelmeztetni Durham gróft, miszerint az amerikai végrehajtó kormány hatalma nem bír elég erővel minden népjogsértő merény sükeres elnyomására. Colborne e' hirre Uj-Braunschweigből 's Uj-Skóziából azonnal minden nélkülözhető katonaságot megindított Canada felé, hogy a' csakugyan kitörendő zendülés esetén nemcsak szilárdul, hanem egyszersmind legnagyobb szigorral léphessen föl. „A' polgárháboru, mond egy montreali lap, ajtó előtt áll, 's csak határtalan fölhatalmazással ellátott 's tökéletesen elhatározott kormány hárithatja el gyászos következményit. Oct. 17kén reggel st Johns és Montreal közt 400 ujoncot láttak fegyverben gyakoroltatni zendülő főnökök vezérlete alatt.“ A' zendülők csupán a' fagy bekövetkeztét várják, melly Angliából nem engedendi többé eszközléni a' segélyszállitást. Éjszakamerika lakosítól a' lázadók minden szükséges segélyre biztosan számolhatnak; kiket azonban a' kormány legjobb akaratja mellett sem lesz képes visszataróztatni. Nagybóbitja még a' veszélyt az is, hogy Durham rendeletének boldogtalan visszavonta az angol felsőház részéről, az első zendület több legnagyobb befolyású főnökét ismét visszahozá Canadába, kik az első megbukásból okulván nagy hasznukra leendnek a' zendülőknek. „S mit szükség már most tenni? A' gyógyszer könnyű, de szükséges, hogy tüstint használja azt a' kormány. Gyorsan katonaságot kell Canadába szállítani, mielőtt még Lörincz folyam befagy, arra pedig még elég idő van, valamint hajó 's katonaság is, mellynek Angliában semmi hasznát nem veszik. Költség kimelés miatt nem kell zugorgani, mihelyt véres polgárharc elkerülése forog kérdésben; mert legjobb gazdaszkodás az, melly emberéletet kimél. E' pillanatban minden ő föls. minisiteri határozatától függ. Amerikában annyira pártolják a' canadai zendülők ügyét, hogy már 40, sőt némelyek szerint 60ezer ember adott egymásnak kezét bizonyos napon általányos fegyveres fölkelésre a' canadai hazafiak fölzsabadítása végett az angol járombul A' quebeci börtönből oct. 19kén több politikai fogoly megszökött, mi rendkívül megrettenté a' hü érzelmű lakoságot. —

(Éjjeli radical gyülések. Gyilkos merény a' normandiai hg ellen.) Darab idő óta éjjel tartják fákyafénynél a' radical gyüléseket. Először is Oldhamben kezdék meg az újdivatot, azután pedig Rochdaleben, melly utóbbi helyen 30 ezer ember volt jelen. Feargus O'Connor volt mindkét-szer a' fő szónok. Nottinghamból Waade tanárt küldé követül a' londoni gyüléshez a' radical gyülekezet. — Nov. 16kán esti 8 — 9 óra közt Cambarvellben (élénk gyárvaroska Surrey grófságban) gyilkos merény történt „Charles Louis de Bourbon normandiai hg“ vagyis azon ember ellen, ki XVI Lajos fiának 's a' francia korona jogszerű örökösének adja ki magát. A' nevezett állítólagos hg, már több hónap óta laká az említett városkát. Azon emberek közt, kik korábban részesültek vendégszeretében, bizonyos francia, Desiré Rousselle is, találkozik. Ez embert fölvevé maga mellé a' hg 's bizalmával tisztelé meg, mivel színleg tisztelni látszék jogszerűnek vallott fejdelmét. Néhány nap előtt visszajött Angliába, honnan darab ideig távol volt, meglátogatá az álhget, 's beszédközben mondá, hogy utlevelé a' vámháznál hagyá. Ezzel semmi gyanut nem gerjeszte, noha egyébiránt elég különösen hangzék. A' ház mögött nagy kert találtatik, keskeny árokkal elválasztva a' hátulsó bejárástól. — 8 órakor gyertyával a' kertbe menven a' hg, rögtön két pisztollyal látá közelgeni Desirét. Mielőtt visszavonulhatott volna, mind a' két pisztolyt elsüté a' gyilkos; két golyó karját egy pedig mellét sérté a' hgnek. A' gonosztevő azonnal futásnak eredt, a' megsebesített pedig segélyért kiáltozás közt a' házba sietve a' küszöbön összerogyott. Az árkon széles deszkát találtak, mellyen a' kertbe surrant 's ismét eltávozott a' gyilkos, és több ember nyom is volt látható a' kertben. Egy óra mulva Brown sebésznel egy isméretlen jelent meg 's igen nagy részvéttel 's kitünő nyugtalansággal tudakozódék: meghalt e' a' hg? Az orvos, ki épen akkor jöve vissza a' megsebesítettől, nemmel válaszolván, az isméretlen szó nélkül távozik. Az éjt igen nyugtalanító állapotban tölté az álhg, miután kivágák testébül a' golyókat, 's fölgyógyulhatása még most sem bizonyos. Másnap este egy a' kert körül ólalkodó köpönyeges férfit csipett meg a' rendőrség, kinél néhány darab ezüst pénzt, egy nagy kést 's több, mint mondják, igen fontos írományt találtak, és egy Corkba szóló utlevelét. Elfogatása okát fö-

redez mand dűny más litta mege szem dent nyes ujabl irland tonas mato 's ne halál szám ezer M. C madá menr tiv e te el A' sz „A' v sze a legrd kozva rosza kódé Conn folja befol adott hívá Teyr „Mid telt zete Rem híres gíg akán gonc fejez tani mell got getl jos meg el a fogá lön fons glia 's n Gre kad ta r heté dül azo dul res ker me ner örö kat mé lig vá az Du tör ho tes a' ki ur vé roy ma bi vil leg

redezett angol szóejtéssel tudakozá. Midőn mondák neki, hogy a' normandiai hg elleni gyilkos merény miatt, mosolygva néhány francia szót dünnyöge. Kését nem akará kiadni, 's végre oda nyilatkozik, hogy még más mód is van szükség esetén élte megmentésére. A' bíróság tehát őt állította börtönébe, hogy magát ki ne végezhesse. Saruinak nagysága egészen megegyezik a' kertben talált lábnyommal. A' fogoly 35 esztendő, fekete szemű, barna arcszínű, szökevény a' francia hadseregűl, 's eddig mindent makacsul tagad. —

(Udvari hírek. Orangista gyűlés. Leamingtoni lakoma.) A' leleményes Standard nem szűnik meg házassági terveket kohlóni, 's most legújabbán Melbourne lordot akarja összekötni Kent hgnővel. A' kormány az irlandi sorkatonaságot polgárokkal szándékozik fölváltatni, 's a' rendes katonaságot szükség esetén Canadába szállíttatni. — A' nyugotindiai gyarmatokat mindig bizonyos és elkerülhetlen sirjoknak tekinték a' katonák, 's nem ok nélkül, mert ott valóban mindig iszonyuan pusztíta köztük a' halál, 's a' kormány még sem intézkedik a' baj-elhárítás iránt. Legújabb számolások szerint csupán egy városban, mellynek őrsége rendszeren 8—9 ezer angol harcossra megyen, 30 év alatt 33ezer ember halt meg. — A' M. Chronicle igen elmésen azt jegyzi meg a' torykról: hogy valamint a' madár ki szeretne jóni a' kalitkából, ugy ők viszont szeretnének oda bemenni, vagy is kormányra jutni. — Nov. 14ikén a' dublini conservatív egyesület termeiben nagy gyűlést tartának az orangisták, Childey Coothe elnöklése alatt. Az ország minden kerületeiből voltak jelen küldöttek. A' szokott imádság után következő nyilatkozványt olvasa föl a' választmány: „A' választmány fölszólítja azirlandi nagy páholyt általánosgyűlésre híná össze az orangistákat, az irlandi protestansok növekedő sérelméről 's jogaikat és legdrágább érdekeiket fenyegető veszélyekről értekezés végett.“ E' nyilatkozványt határozattal emelé a' gyűlés. Igy tehát a' IVik Vilmos nyilvános roszalása következtében fölszólított látzott orangista társulat, ellenőr-ködsül O' Connell előző társulata irányában ismét tetteleg életbe lépett. O' Connell folyvást diadallal utazgat szerte hazájában, mi elég világosan czáfolja meg a' toryk azon állítását, mintha az izgató már csak igen csekély befolyással bírna Irlandban. — Nov. 12ikén Leamingtonban lakomát adott a' lakosság Mostyn tiszteletére 's az ott mulató Napoleon hget is meghívá, ki baloldalon foglalt helyet Mostyn mellett. Szokott áldomások után Teynham l. a' hg egészségére ürítte poharat, 's következőleg nyilatkozik: „Midőn ez áldomást azon magas idegenre ürítem, ki társaságával megtisztelt bennünket, ugy hiszem, hogy Napoleon hg előtt, igen kényes helyzete mellett legkellemesb leend, ha minden politikai célzást elkerülök. Reményünk is szabad lesz kifejeznem, mikép azon világtörténeti híres név, mellyet a' herczeg visel, ótalmazva éltét, világítand végig pályáján, 's kísérje mindenkor őt azon szerencse 's egészség, akár trónra, akár pedig nyugalmas és talán boldogabb magányos körbe vezérelje is őt a' gondviselés akarata.“ A' hg néhány köszönő szót mondván angolul, sajnát fejezé ki, hogy érzeményit idegen nyelven nem képes illően nyilvánítani, mikép azt kíváná, és szavait így fejezé be: „Azon fogadás, uraim, mellyel Önök engem megtisztelének, tanúsítja, hogy Önök a' vendégi jogot 's barátságot, mint egyik fő tulajdonát tekintik egy természetűl független 's nemeslelkű népnek.“ Rövid beszédét majd minden szó után zajos tetszékifakadás követé. Kísérőji közül is többet áldomással tisztelének meg a' vendégek. Esti 10 óra tájban hangos éljen-kiáltozások közt hagyá el a' gyűlést Napoleon hg. A' Sun így nyilatkozik Napoleon nyájas fogadtatásáról Angliában: „Napoleon Lajos nem jutand ugyan nálunk egyenlő népszerűsége az öreg Soulttal, de mint utódjára azon névnek, melly fonség 's hatalom jelmondásaul vált 's elválaszthatlan kapcsolatban áll Anglia legbüszkébb emlékével, mindenütt legbensőbb részvétellel tekintendek, 's nagy tisztelettel fogják fogadni.

(Szerencsétlenségek angol vasutakon. Miss Burdett új szerelmese.) Green léghajós újabb próbája.) Nemrég a' great-westerni vasuton elszakadt a' mozgonyt a' kocsihoz kapcsoló lánccz, 's a' mozgony egyedül futta mintegy négy angol mérföldre, az utasok pedig csak szemekkel kísérheték gyors haladását. Végre észre vevé a' mérnök, hogy csak egyedül utazik, 's visszatért az elhagyottakért. Komolyabb volt az, mi ugyanazon nap a' liverpooli vasuton történt. A' Liverpoolbul kissé későbbben indult kocsi vonal után egy mozgonyt küldének, 's ez egy emberen ment keresztül. Nov. 10ikén pedig a' great-westerni vasuton „Neptun“ mozgony keményen összeütöközvé „Venus“ szal, a' mérnök 's eröművészek alig menthették meg élüket. A' manchester-leedszi utvonalon is életét veszté nem rég egy utazó. — Francis Burdett gazdag leánya, st. Abbans hgnő örököse, kinek összekelését a' szép és fiatal Fitzallan lorddal, Norfolk kath. hg unokájával, Burdett vakbuzgó protestans dübe meghusitá, ismét új szerelmesre talált. Darab idő óta ugyanis bizonyos Dunn irlandi félig örült ügyész üldözi őt kopott szerelmével faluról falura, 's városbul városba; egyszer pedig már épen hálósobájába lopódzék, honnan mindazáltal a' cselédség nem legnagyobb kímélettel utazára utasitá őt, mit Dunn ur egy a' M. Post által nyilvánított levélben a' fiatal hölgy részéről történt félreértésnek tulajdonít. Ezen imádó végre olly szemtelenné fajult, hogy a' harrowgatei tanács előtt kezességet kelle állitnia jövődő böcsületes magaviselete iránt. E' tárgy folyvást sok beszédre szolgál itt alkalmul a' magosb körökben, Ward fiatal lord példátlan szerencsétlensége mellett, ki a' londoni játékházakban 30ezer font sterlinggel maradt adós. E' fiatal uracs Dunley and Ward gr., volt minister, fia, 1817ben születék, 's atyja végintézete egy külön czikke következtében csak 25 éves korában juthat roppant örökségének birtokába, kivevén, ha előbb házasságra találna magát határozni, melly esetben azonnal átveheti jóságát. — Green utóbbi próbatjáról a' Nassau léghajóban kiadott jelentéséből azon meglepő fölvilágítás tűnik ki, hogy e' rettenhellen bátorságu léghajós és két utitárs legkisebb nehezülést sem érzének a' lélekzésben, noha 3¹/₂ angol, vagy

is majd egy egész német mérföldnyi magosságra emelkedének. Kiténik ebből, miszerint Humboldt 's egyéb leghíresb hegyhágók azon állítását, hogy a' lélekzés rendkívül nehezül a' magosban, csupán azon bágyadságnak kell tulajdonítani, melly fölhágáskor az egész idegrendszer elfoglalja. Most tapasztalá Green először azon igen kellemetlen körülményt, hogy hajója le's fölszálltakor rendkívül gyorsan 's kis körben keringe, mi könnyen veszélyessé válhatott volna az iszonyu magosban. Annyival bámulatosb tehát, hogy Green mind e' mellett is olly pontos megjegyzéseket tuda tenni. —

(Parliamentnyitási határidő. Hulli nő-radicalok lakomája.) A' Standard biztos forrás után tudni véli, miszerint a' parlamentet dec. 4én szándék megnyitni; kezeskedni azonban maga sem merészkedik e' hírigazságaért. — Nov. 17kén a' hulli néber-radicalok nyilvános ünnepi lakomát adának egy ottani vendégfogadóban a' többször említett Vincent tiszteletére. Az elnökséket bizonyos Hay asszony foglala el, 's igen épületes beszédet tartott a' szépnem befolyásáról az emberi társaságra, 's azon jogról, miszerint a' némberek e' befolyásukat politikai célokra is használhatják. Fölszólított aztán minden anyát, hogy gyermekeit tiszta radical elvekben neveljék, a' lyányokat pedig arra, hogy kezüket és szívüket csak radical férfiaknak nyujtsák. — A' staffordi fazekasok feleségei is politikai egyesületet alkotának maguk közt a' népalkotmány kiküzdésére, 's buzgóahitattal hallgatják Feargus O' Connor tüzelő beszédit. —

Franciaország.

(Napoleon család követelése. Abdelkader nem halt meg.) Napoleon család pört indita Parisban a' kormány ellen 's nyolcz millió franknyi adósságot a' császár háztartási költségeiké, négyet pedig családja számára követel, mivel a' mennyiségek XVIIIik Lajos rendeletéből fizetetlen maradtak. A' titkos tanács nov. 23dikán fogott ítéletet hozni e' követelésekről. Patorni, a' számüzött hgek ügyvéde emlékiratot készíté e' tárgyról 's osztattot ki számos példányban a' közönség közt. — Algíri nov. 17iki hiteles tudósítások szerint Abdelkader ismét föltámadt az olly nagy készséggel minden oldalról számára ásott sirból. Valamennyi hír, melly megsebesültét, halálát, megsemmisültét, 's ezek legkörülményesb részleteit körtölgeték, mellyek két hónap óta szakadatlanul tárgyul szolgáltak a' kávéházi beszélgetésnek 's tápláló étkül minden francia lapnak, most rögtön elenyészett, azon jósolgatásokkal együtt, mellyek hatalma megszűnése iránt olly sokáig napirenden valának. „Az arabok, így ír egy algíri levelező, irgalmatlan játékat üzenek hiszékenységünkkel. Valée tábornagy, mint jól értesültek határozottan állítják, levelet kapott Abdelkadertől, miszerint nem sokára megjelenni szándékozik Medeahban, határszéli kérdések eligazítása végett, mikről a' tafnai szerződés nem elég világosan emlékezik. Az emir tlemseniálgyugyára folytonos munkálkodásban van, 's legközelebb ismét négy álgyu készült el ott egy francia ügyelete alatt. Belida 's Coleah városokat rövid idő mulva elfoglalni szándék. Constantine tartományban nyugalom uralkodik, 's az arabok bőven ellátják élelemmel a' francia tábor szállásokat. —

(Törvényszéki jelenet. A' parisi német lap a' spanyol ügyről. Elegg.) Nov. 17kén egy, maga nemében talán egyetlen, pör fordult meg a' parisi eskütszék előtt. Egy 17 évű leány, Selter Róza, Fournerot családnál dajkaul szolgált, hol egy három hónapos csecsemőre kelle ügyelnie, mellyel kilencz nagy gömböstüt nyeletett el. E' gonoszság világosan bebizonyult, 's a' vétkes leány önkéntes vallomásából is kétségtelenné lön. A' nyomozó bíró legnagyobb szorgalma sem volt mindazáltal képes a' vétkes előbbi életéből 's vallomásából ollyasmint hozhatni napfényre, miből bár csak gyanítani is lehetne, mi ingerelheté őt illy szörnyű kegyetlen gonoszságra. Minden, még Róza egész külseje is ellenkezik azon borzasztó tettel, minek elkövetését épen nem tagadja a' fiatal gonosztevő. A' vádiratból lényegileg ez világlik ki: Fournerot házaspár januárban született lánykájok april 7ikeig folyvást legtokélyesb egészségnek örvendé. E' napon szörnyű fájdalmak 's fuldoklások valának rajta észrevehetők; a' gyermek sajongja és szájaeskájából vér folyt. Az orvos sok ivást rendelt a' gyermeknek, de ez sem használt, a' gyermek mindig rosszabbul érzé magát, míg végre 11kén három gömböstüt talált alatta édes anyja, 's ugyanazon nap este még négyet, másnap reggel pedig kettőt. Ezután nyugotabbá lön a' gyermek; 's rövid idő alatt egészen meggyógyult. Róza eleinte tetté magát, mintha e' körülményt teljességgel nem tudná magának megmagyarázni; utóbb mindazáltal, komolyabb nógatásokra, csakugyan megvallá, mikép ő nyeleté el a' gyermekkel a' gömböstütet, mivel terhesnek találá szolgálatát 's a' gyermek betegsége által elbocsáttatását reménylé eszközölhetni. Utóbb e' vallomását visszavoná 's azzal menté magát, hogy nem volt eszén, midőn a' gonoszságot elköveté, 's hogy azt nem fogta volna tenni, tudván, miszerint halálát okozhatja ez által a' gyermeknek. E' rendszernél híven megmaradt a' leány. Oliver orvos, ki Rózát figyelemmel vizsgálá börtönében, megengedé, hogy a' vétkes elméje nem igen nagy miveltségű, hogy a' gonosztevett csakugyan talán öntudatlanul vivé véghez, annyival is inkább, mivel oka nem volt annak elkövetésére. E' nyilatkozat következtében rövid tanácskozás után nem vétkesnek nyilvánították a' vádlottat az eskütszék. Róza arcán semmi változás jele nem volt látható, midőn az eskütszék elől eltávozott. — A' parisi német lap így nyilatkozik a' spanyol ügyről: „Ha a' jour. des Débats célzásából következtést vonhatni a' kormány érzelmire, ugy a' francia politika változása igen valószínű a' spanyol ügyre nézve. A' verengzések ugyanis szerinte mindaddig nem fognak megszűnni, míg a' harczólo pártok magukra hagyatva maradnak. Ki ne következtetné ebből azt, hogy a' francia kormány végre teljesítendi hivatását tetteleg közbejárulással? — A' jour. des Débats egyik újabb száma egyenesen ellenmond ez állításnak, egyszersmind oda nyilatkozván, hogy Európa mostani helyzeténél fegyveres közbejárulásról nem is álmodhatik Franciaország. — A' tuileriák kertje előtt agyon lött férfi neve: Fohr Miklós; a' szerencsétlen még 25 esztendő

vala és szabadságos francia gránátos. Családjának ezer frankot ajándékozott a király 's 300 franknyi évdíjt rendelt. — Thiers nov. 20dikán Parisba érkezék. Az éjszaki határszéleken 60 ezer főnyi serget szándék föllállítani. —

(Broussais temetése. A' tuileriai katonáőr fölmentve.) Broussais híres tanító temetése nov. 21kén meglepő pompával ment véghez Parisban. A' gyászkoosít ifjak húzák, mind tanítványi az elhunynak, kit azokon kívül még számos híres oktató is gyászol, kik mindnyájan tanítványi valának egykor. Ha valaki, ugy Broussais bizonyosan érdemes volt illy kiüntetésre. A' temetés három óraig tartott. Az idő komor és hideg volt, a' tolongás mégis olly nagy, hogy többször majd elejték a' koporsót. Ösz aggastyánok is reszketeg fölvel kísérek elhunyt kortársukat, 's minden lép-ten gondolhaták, hogy néhány nap mulva ugyanazon uton viendik ki me-revült testeiket. A' sir fölött több tanító tartá gyászbeszédet. Legelőnebb hatást Boulland szónoklata gerjeszte, ki hajdan tanítványa, 's most egyik leg-buzgóbb tisztelője volt az elhunynak. A' hadminis-ter következő iratot in-tézte az elhunyt özvegyéhez: „A' tudományok 's emberiség együtt sirat-ják Önnel Broussais tr, híres férje, halálát. A' király bizalma által a' tábori orvosok testülete első rangjába helyeztetve, hivataltársi közt iszo-nyu 's megmérhetlen ürességet hagyott maga után, a' hadseregnek pedig soha el nem enyészendő emléket. Bár némi enyhítést találna Önnék fáj-dalma azon személyes hódulatban, mellyel az elhunyt híres férfinak áldoz-ni szent kötelességem, azon férfinak, kinek kipótolhatlan elvesztése mind-nyájunkat olly igazságos gyászra kénytet.“ — Broussais halála okairul igen nyugtalanító hírek keringének. Általányosan beszélék, miszerint a' holttestet vizsgáló orvosok nem találák halálosaknak azon sértéseket, mi-ket a' rég óta beleiben dúlt rák okozott. E' körülmény párosulva néhány egyéb jelenettel, mik állítólag Broussais halálát megelőzék, azt gyanít-tatá, hogy méreg vete véget az érdemes nagy férfi életének. E' gyanu utóbb olly komoly lett, hogy nov. 21dikén a' törvényszék szükségesnek tartá a' bírói közbejárulást. A' pörkésztésre Fleury nyomozó bíró biza-ték meg. Közöségesen állítják, hogy az elhunyt holmiát lépőcsétlék 's nyilvános nyomozást tartottak a' házban, sőt a' holttestet is újra meg akará vizsgáltatni a' rendőrség; mit azonban a' közbenjött temetés miatt nem eszközölhete, a' sirt pedig eddig még nem ásák föl, mi egyébiránt nem is szükséges, mert az elhunynak belrészei már ugys gondos vegy-tani vizsgálat alatt vannak, 's azokbul minden esetre napfényre jövend: mennyiben való azon állítás, hogy a' boldogultnak életét méreg végzé? Szerencsétlenség nem történt a' temetésnél, mit annál inkább esudálhat-ni, mivel annyi nép volt jelen, hogy még az özvegy 's gyermekei sem féreközhetének a' koporsóhoz. — Nov. 22dikén ment véghez Bellabre ör vállaltása, ki a' tuileriak kertje előtt a' többször említett halálos lövest te-vé. A' katonai törvényszék minden vád alul egészen fölmenté őt és szaba-don bocsáttatni rendelé, mivel meg volt neki hagyva, hogy mindenkit löjön agyon, ki a' kertrácsolatot áthágni törekszik. —

Németország.

Lipcsébül Elba m. Riesaiba nov. 21kén regg. 9 órakor indult el az első gőzkocsi; a' rozsz idő daczára is a' kocsi eléggé telve valának, 's e' nyolcz német mérföldnyi utat két óranál kevesb idő alatt tevék meg. — Kölnben a' legutóbbi napokban ismét megtámadának néhány katonát, mi-nek következtében a' városi örök erős töltésű fegyverrel látvák el.

(A' kölni katonai parancsnok 's rendőrség nyilatkozványa. A' kob-lenzi kicsapongás. A' koblenzi katonai parancsnok nyilatkozata.) Borstell kormányzó tábornok nov. 17kén Kölnben következő nyilatkozványt in-téze csapathoz: „Alulírtnak különös örömeire szolgál a' kölni csapatokkal tudatni, miszerint a' király ő fels. nov. 9ki kabinet-i leiratában megbiza: nyilvánítanam legfelsőbb megelégtülését azon csapatoknak 's tiszteknek, kik a' kölni oct. 26ki zavaroknál a' rendfentartás mellett olly hathatósan buzgának. Ő fels. bizton várja, hogy hasonló események ismétlésekor, a' csapatok teljesítendik kötelességüket 's az által hasonló számot tarthatnak leg-felsőbb megismerésre. (Aláírás.) Borstell.“ Ugyane' zavarok következtében a' kölni rendőrség következő nyilatkozványt bocsáta közre: „Az idei oct. 26. nagy kicsapongás 's az erre következő örökkeli rozsbánásmód, mi a' katonai hatósa-got a' városban ben 's körülte levő őrhelyeknek erős töltésekkel ellátására kénytelte, szükségessé teszi mind annak elkerülését, miáltal nagyobb ember-tömegek gyűlhetnének össze 's kicsapongásra alkalmas szolgálának, illyen többi közt a' kivilágítás. Ennek következtében tehát 500-500 tallányi bü-netés alatt tilalmas a' rendőrségi igazgató parancsa nélkül a' kivilágítás Köln városban. Ha e' rendelet áthágásával más zavarok is tár kapu nyitnak, természetes, hogy a' törvényszerű büntetés a' rendáthágóra nézve főnmarad.“ — Koblenzben 17—18 köztü éjjel az itteni pattan-tyusság ályguji közül hármat bekezezték és beszegeztek, mellyeket csak igen nagy ügygyel tudának ismét használhatókká tenni. Néhány nap óta a' gyalogság erős löszerez van ellátva 's nov. 15dike óta az örök is töltött fegyverrel örökődnek. A' koblenzi kormányzó tábornok nov. 14erül közhírré téteté, miszerint e' naptul fogva az örök fegyver erősen töltvék és zajongás esetén rendfentartás végett hasznát vehetik; ha pedig az ör rendfentartás ürügye alatt visszaél a' fegyver használatával, feladás után kemény büntetés vár reá. —

(A' porosz tanulóknak nyitva áll bármely német szövetségi egyetem.) A' porosz király következő rendelményt bocsáta közre: „A' minis-teriség oct. 28ki tudósításából átláttam, miszerint azon határozatot, mellyet a' német szövetség 1834 nov. 14kén hozott a' németországi egyetemek, tan-uló 's nevelőintézetek közös rendszabályinak létesítésére 's föntartására, minden német egyetemnél az illető szövetségi kormányok tökéletesen vég-rehajtatták 's a' nyilvános rend 's nyugalom közös czélelésését, a' fölvev

rendszabályok sikeres 's állandó fogatosítása által méltán várhatni. Te-hát az 1838 majus 20ki rendeletet oda módosítom és pedig a' viszonyos-ság föntartásával, miszerint alattvalóimnak minden német szövetségi egye-temet ismét szabad meglátogatni, 's ott lezckéket hallgatni, a' nélkül, hogy a' hatóságul erre különös engedvény kívántatnék. Határozom egy-szersmind, hogy mind azon porosz alattvaló, ki iskoláit végezve a' hazá-ban nyilvános hivatalt viselni vagy pedig orvosi gyakorlatot üzni akar, darab ideig, igényök elvesztése mellett, a' hazai egyetemeken köteles is-koláit járni; 's a' t. Berlin, 1338, oct. 13án. Fridrik Vilmos. A' minis-teriséghez.“ —

Belgium.

Brüssel, nov. 18án: A' Moniteur kir. rendelményt közöl, mellynek következtében Limburg tartomány 28 polgárkatonasági cantonra osztatik föl. — Venlooba tetemes mennyiségű lőport szállítanak; Diest erősitvé-nyin is serényen dolgoznak, mind e' mellett is csak három év alatt ké-szülhet az el. Tegnapelőtt (16án) Parisbul két 's Londonbul egy hírnök érkezék ide; másnap pedig innen Parisba 's Berlinbe bocsátának el hí-rnököket, hihetőleg a' követkamrai válasz közlése végett. — Nov. 19ki kir. határozat szerint azon polgárkatonák, kik 1837től tartalékkép valának hon, dec. 15ére a' tartományok parancsnokhoz utasítottak, hogy illető osztályaiknál szolgálatba lépjenek. —

(A' király válasza a' követkamrai válaszra.) Brüssel, nov. 20án: A' tegnap átnyújtott belga követkamrai trónbeszédi válaszra a' király következőleg nyilatkozék: „Uraim, az érzelmek egyhangúsága, mit az ország nyilvánít, biztos jele tántoríthatatlan ragaszkodásának nemzetisé-hhez és intézvényei iránti szeretetének. Örömmel látom, miszerint kormá-nyom törekvései a' nyilvános jólét kifejlésztésére 's mind arra, mi a' hazának becsületül szolgál, valódilag méltányoltatik. Uraim, örömmel fo-gadom a' követkamra biztosítását azon rendszabályok támogatása iránt, mellyeket a' haza szüksége méltán megkíván.“ — Este a' király 's ki-rályné meglátogaták a' színházat, hol a' közönség őket éljen-kiáltással fogadá. —

Magyarország.

Posen, nov. 17dikén: Röviden közlöm Önnel azt, mit a' lithvániai legújabb eseményekről tapasztalásból tudhaték. Ugyanis a' czári család-nak Németországba utazta előtt sz. Pétervárbán értesítve valának, misze-rint a' parisi lázadási propaganda ténitökét szándékozik ide küldeni, mire, mint tudja van, több elővigyázati rendszabályt fogatosítának. Egyik ve-zetőjök Konarski száműzött vala, ki Wilnaig tuda magának utat csinálni, itt azonban az orosz rendőrség figyelmét nem kerülheté ki; darab ideig nyugton hagyák őt, de léptik őrszemekkel kísérek, tudni vágytak, kívül társalkodik, hogy összeesküött társait is fellödhessék. Illy módon juta nyomába ez új összeesküvésnek a' hatóság.

Törökország.

Konstantinápoly, nov. 9kén: A' perzsa követ, ki ezelőtt London-ban vala, megbízaték a' shah által ismét Angliába utazásra Viktória ki-rálynénak a' shah nevében sok szerenese kívánás végett. Ebbül kiviláglik, miszerint az Anglia és Perzsia köztü viszonyok ismét barátságos lábon ál-lanak. — Roussin hajóvezér folyvásti közle. edésben van a' portával; al-kudozása, mint multkor emlitém, oda czéloz, hogy Franciaországot is megnyerhesse az angol-török kereskedési szerződéshez, mit ő, mint lát-szik, egész kiterjedésben elfog fogadni. Roussin hajóvezér, ki Ponsonby lorddal feszült viszonyban éle, ismét barátságos érintkezésben van vele. A' porta ezáltal tágasb tért nyere az egyedáruság eltörlesztését egész erő-bül előmozdítani; igaz ugyan, hogy nagy akadályokra találand, és sok erőt 's ügyességet kell kifejlesztetni illy életbe vágó rendszabályok létesítése végett. Mehemed Ali készsége az egyedáruság eltörlesztése mellett a' dolgon fölötté könnyít. — Alexandriai nov. 3ki hír szerint Syriában az angol con-sul és egyiptusi helytartó közt komoly szakadás történt; 's a' következőt ad-ják okául: egy egyiptusi tengerész katoná bátorságot vón a' consuli ház küszöbe becsunytására, a' consul szolgái erőszakkal hajták el őt; erre több egyiptusi katoná jelen meg a' színhelyen, külekedésre kerül a' dolog, a' consul veti magát közbe, de őt sem kimélik, sőt durvasággal illetik. A' kormányzósnál tett azonnali jelentés következmény nélküli volt; több angol hajó legénye is belekeveredék 's ütlegek jövének szőnyegre. A' szá-razföldi katonaság is előnyomul végre tiszteivel, a' consul családját go-rombasággal illeték, erkélyére nyomultak erőszakkal, 's letépek az angol zászlót. Az angol consul sebet kapott 's a' francia consult sem ki-mélek, ki segítségül jöve. Kíváncsi a' nép, mi lesz ennek vége?

Gabonaár. Vidéki városink piaczin: pozs. mérője váltó garas.

hav.	buzs.	kétszer	roz.	árpa	zab	kukuricza	köze
17kén Kormóc	110-90	—	84-78	60-58	40-30	—	—
17kén Baja	67-57	54-47	44	34	27	40	37
20kén Debreczen	70-60	55-50	42-40	30-28	25	33	60
24kén Mosony	127-70	80	78-68	58-48	43-39	70-58	—
23kén Ungvár	80-76	68-65	54-50	42-37	22-18	54-50	100
23kén Temesvár	84-79	56	—	33	30	34	—
23kén Arad	75	60	58	26	26	32	—
23kén Bácskerek	80	50	—	30	30	35	40
23kén Új-Beese	90-80	75	—	32-30	32-30	30	30
21kén Komárom	—	—	—	53	—	63	62
24kén Szeged	70-60	50-45	—	35	40	40	45
24kén Sz. Fejérvár	80-71	62-60	55-50	43-42	34-33	42-40	—
27kén Pécs	80-70	65-60	55-50	45	32	40	—

Gabonaár: Pest, dec. 4kén: Tiszta buza 140, 120, 110; Kétszeres 95, 90; Rozs 80, 76, 72; — Árpa 78, 74, 70; — Zab 58; 56, 52; Kukuricza 80, 75, 70; — pesti m. v. garas. —

szomb
FOGLA
Ő c
tanácsi fo
nes Sá r
czimzetes
magyar n
udv. kam
adatni mé
's 30ad
szedővé;
mesvári s
lala követ
Béla fizet
kalmazá.
Ugy
tert nyug
kolozsvári
Bud
a' marhad
tetett élet
magát a'
résü helye
mérés. —
az idő tav
köd alkal
mértékben
az állandó
a' közöns
ni azok sz
igen tiszt
valósulna
lenni, me
városbul
tatni nem
nem jöve
életbe, m
ben. Ken
irányában
melly nag
ni 's paris
előre is
lalkozok
hogy hazá
vesek má
városunk
rosival.(S
énekes bu
éza, nem
Klieschnig
még sem
majom te
talmára
fordító me
mennyit t
soha nem
hatni, mi
ugyan él
közönség
előadás t
lesül játs
szerepét;
gadósne
ket olly
lehetősen
hetőbbé t
dász" da
tal fordít
ka tökéll
demes ő
tatványok
jelent me
(Ma
erősített
vitt munk
ja szokot